

Warszawa, dnia 13 .07.2018 r.

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

DZP-WG.600.02.134.2018.dł

Pani Ewa Zyśk-Gorczyńska
Instytut Ochrony Przyrody PAN

Pan Jakub Kotnarowski
Stowarzyszenie Centrum Promocji
Ekorozwoju

W odpowiedzi na pismo z dnia 16 czerwca 2018 r., dotyczące wydania opinii w sprawie wytycznych dotyczących zabezpieczania transparentnych elementów infrastruktury przed kolizjami ptaków, przedstawiam następujące informacje.

Zdaniem Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, wyrażonym wielokrotnie m.in. w publikacji „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach” wydanej we współpracy i pod patronatem GDOŚ, najlepszym i najskuteczniejszym oraz jedynym rekomendowanym środkiem służącym do zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych przed kolizjami z przedstawicielami awifauny, są naklejane na całej wysokości ekranu pionowe pasy jasnej lub ewentualnie ciemnej barwy, o szerokości 2 cm, w odstępach co 10 cm. Wszystkie inne rozwiązania nie sprawdzają się i nie stanowią wystarczającego środka, pozwalającego na minimalizowanie śmiertelności ptaków przy ekranach akustycznych.

W szczególności za rozwiązania nieskuteczne należy uznać naklejanie sylwetek ptaków. Brakuje w tym zakresie wytycznych choćby odnośnie wymiarów i kształtów takich sylwetek. Efektem powyższego są zróżnicowane wzory sylwetek ptaków naklejanych na ekranach, z których żadna nie jest rozwiązaniem skutecznie minimalizującym kolizje ptaków z tego typu konstrukcjami. Najczęściej powtarzanym błędem związanym z sylwetkami ptaków jest formowanie kształtu potencjalnego „ptaka drapieżnego” w taki sposób, że powstały wzór przypomina gawrona (*Corvus frugilegus*), ptaka z rodziny krukowatych, który w żaden sposób nie powoduje efektu odstraszenia u pozostałych przedstawicieli awifauny. Jednak nawet prawidłowo odwzorowane sylwetki ptaków drapieżnych, rozmieszczone na dużej powierzchni przezroczystego ekranu, są rozwiązaniem nieskutecznym z powodu przyzwyczajania się lokalnych populacji ptaków do tych sylwetek, co prowadzi do prób przelotu i zderzeń. Jest to efektem m.in. braku ruchu naklejonnych wzorów, gdyż ptaki bazując na bodźcach wzrokowych wiążą niebezpieczeństwo ataku drapieżnika z jego gwałtownym ruchem. Nieruchoma sylwetka ptaka drapieżnego

nie wywołuje u przedstawicieli awifauny odruchu zagrożenia, dlatego też ptaki próbują jedynie ominąć naklejkę w bezpośrednim jej sąsiedztwie, rozbijając się o niezaklejoną część ekranu.

Liczne badania dotyczące śmiertelności ptaków przy przezroczystych ekranach akustycznych, prowadzone głównie w Europie Zachodniej i Ameryce Północnej potwierdzają brak skuteczności rozwiązań polegających na naklejaniu sylwetek ptaków na przezroczyste ekrany akustyczne. Wskazują one jednocześnie, iż największą efektywność uzyskiwano zawsze poprzez, wskazane wyżej, naklejanie pionowych pasów w rozmiarach przytoczonych powyżej.

Opierając się m.in. na ww. badaniach, oraz własnych dotychczasowych doświadczeniach, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska rekomenduje środki zabezpieczenia przezroczystych ekranów akustycznych, o których mowa w zweryfikowanej przez GDOŚ publikacji „Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach”, dostępnej bezpłatnie w wersji elektronicznej pod bezpośrednim adresem internetowym: http://bip.gdos.gov.pl/doc/ftp/poradnik_projektowania_przejsc_dla_zwierzat.pdf.

Odnośnie istniejących i tworzonych wytycznych innych krajów w zakresie minimalizowania kolizji ptaków z budynkami o szklanych powierzchniach, uprzejmie proszę o ich udostępnienie. Materiały te mogłyby zostać poddane analizie i być może opisane w nich rozwiązania okażą się możliwe do zaadaptowania w naszym kraju. Należy jednak mieć świadomość, że rodzaj dokumentu jakim są wytyczne, nie stanowi źródła powszechnie obowiązującego prawa. Stosowanie wytycznych jest więc dobrowolne, co niesie ze sobą ryzyko braku uzyskania oczekiwanych przez wydawcę efektów.

Niezależnie od powyższego, pragnę zwrócić Państwa uwagę na art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2018 r., poz. 1202, z późn. zm.), zgodnie z którym przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę lub odrębnej decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego organ administracji architektoniczno-budowlanej sprawdza zgodność projektu budowlanego z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i innymi aktami prawa miejscowego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu, a także wymaganiami ochrony środowiska, w szczególności określonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Z brzmienia tego przepisu wynika, że nawet w przypadku inwestycji, dla których uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie jest wymagane, w projekcie budowlanym wymagania ochrony środowiska powinny zostać wzięte pod uwagę. Tut. urząd nie jest jednak właściwym do interpretacji przepisów wynikających z ustawy Prawo budowlane. W tej kwestii należałoby się zwrócić do Ministra Inwestycji i Rozwoju.

Jednocześnie dziękuję Państwu za zainteresowanie kwestią kolizji ptaków z infrastrukturą budowlaną i aktywną postawę mającą na celu ochronę dziko występujących zwierząt.

p.o. Generalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska

Andrzej Szweda-Lewandowski